МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «Фінанси, банківська справа та страхування»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/ .

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2024-2025 навч. року** за анкетою: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають *Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ*.

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ.

Всього опитані **20 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», крім 1 курсу), що склало **38%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

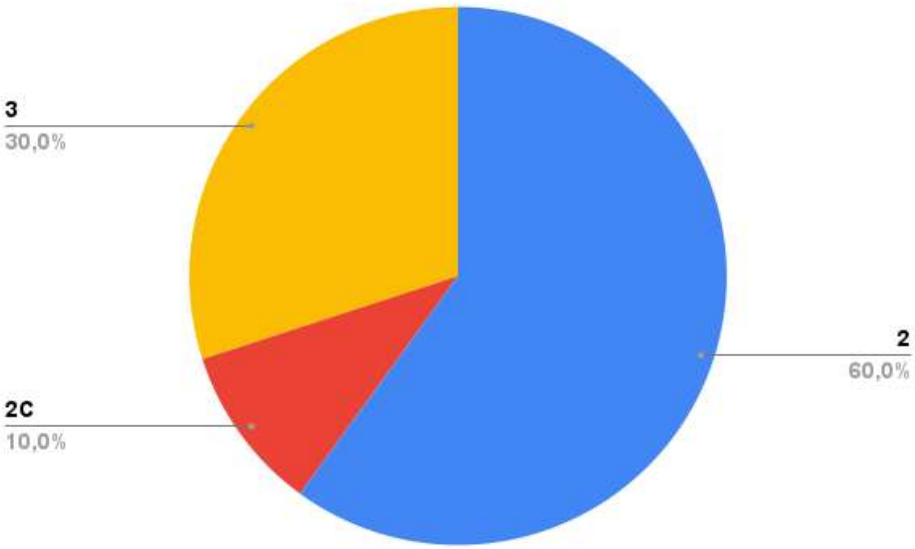

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

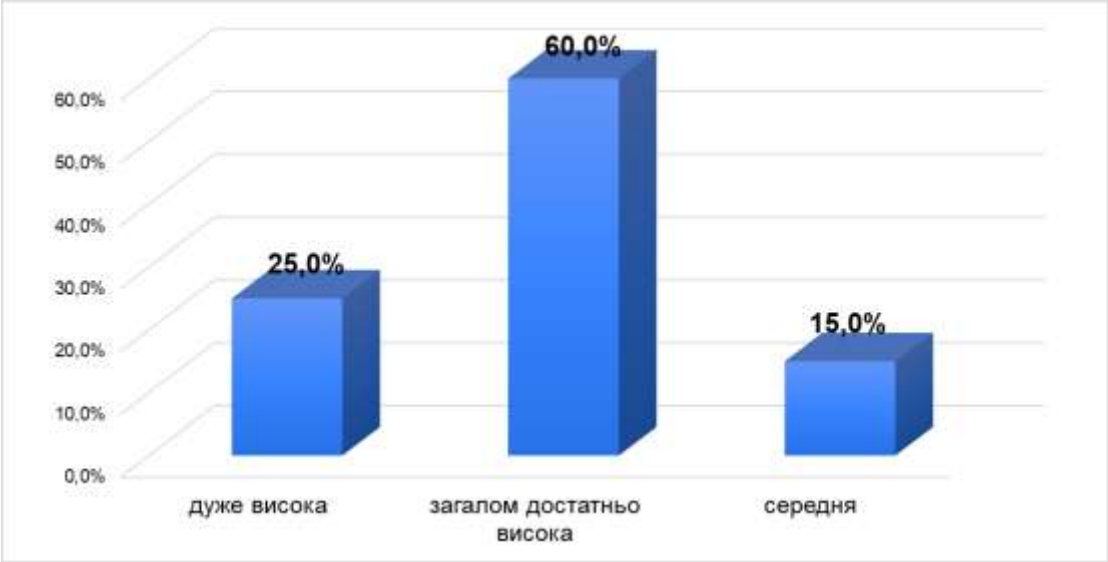

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти *(у відсотках)*

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчиться у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 25% та «загалом достатньо висока» 60%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і

викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

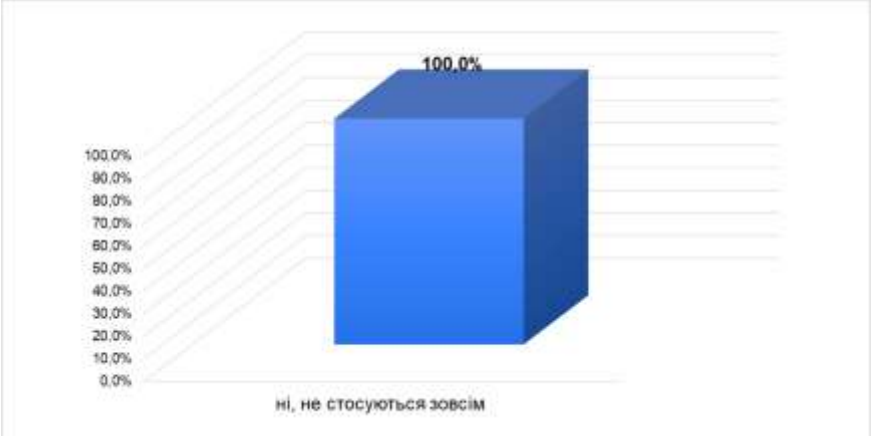

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 100% «ні, не стосуються зовсім».

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?»*. Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проєкт);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

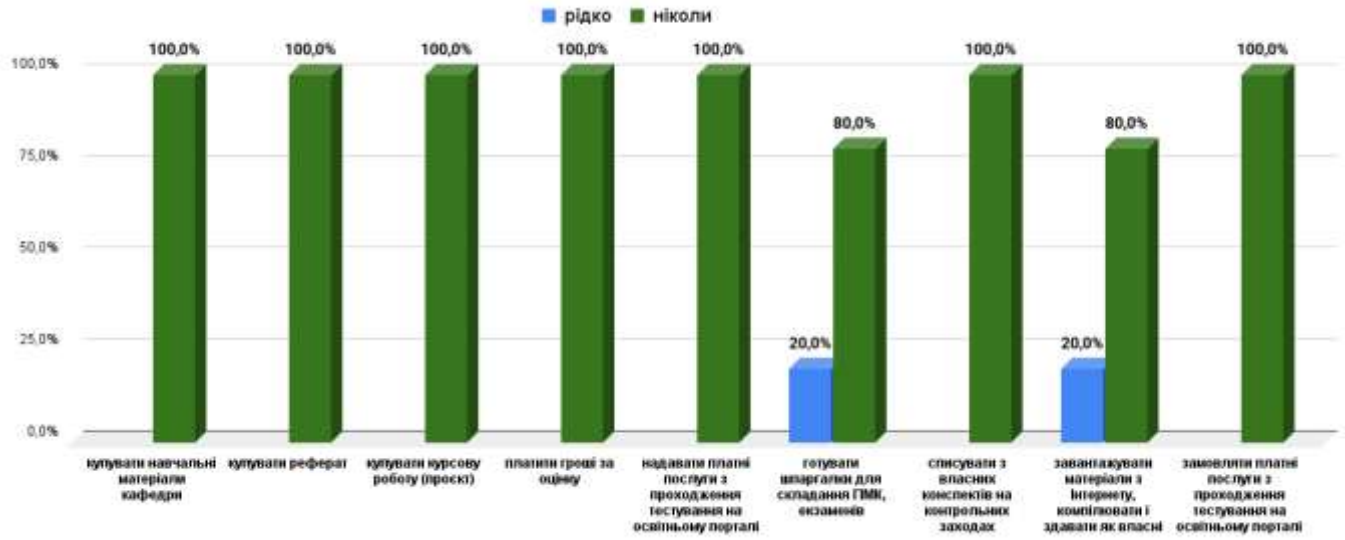

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті *(у відсотках)*

Аналіз відповідей показує, що в середньому 95,6% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (20%); завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні (20%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб отримати потрібну оцінку;
- для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
- для того, щоб не робити особисто реферат;
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проєкт);
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
- для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
- для отримання грошових коштів.

Дали відповідь на це запитання **5 (25%)** з **20** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб: «для того, щоб отримати потрібну оцінку» - 5 респондентів (100%: 3 респ. – 2 курсу, 2 респ. – 3 курсу).

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників

- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

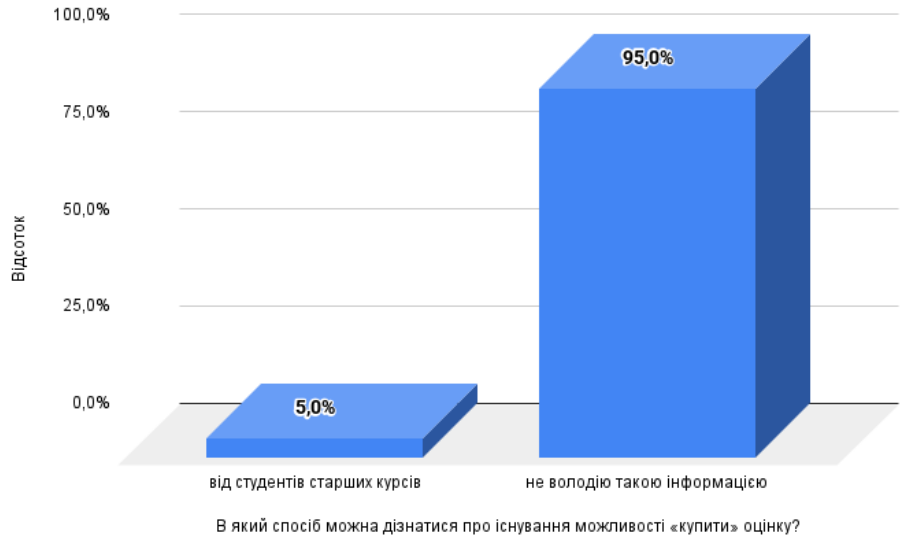

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

З рисунку 5 видно, що 95% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)».* Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

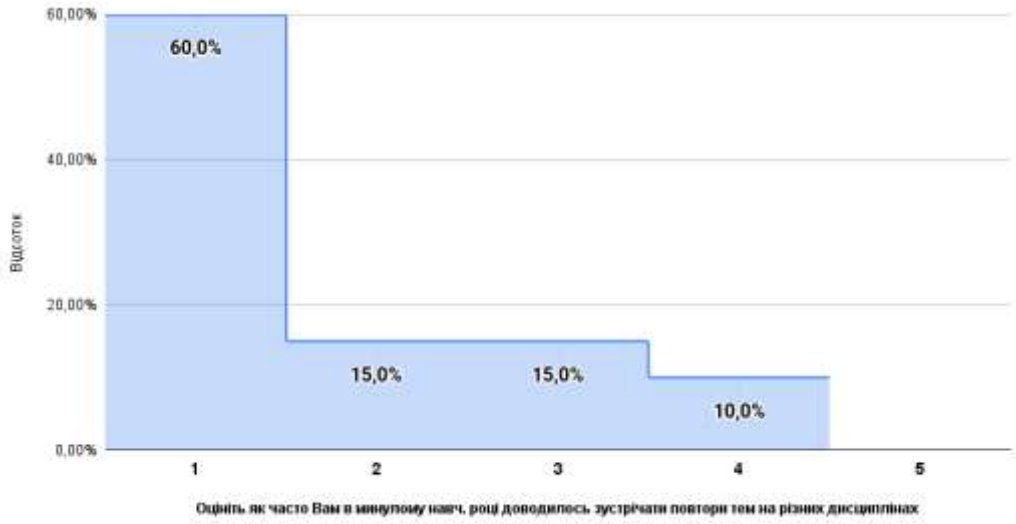

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 6 показує, що 60% здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному

році та 15% «скоріш не доводилось».

7. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?»* респонденти відповіли, що не доводилось 70% та важко відповісти 30% (рис. 7).

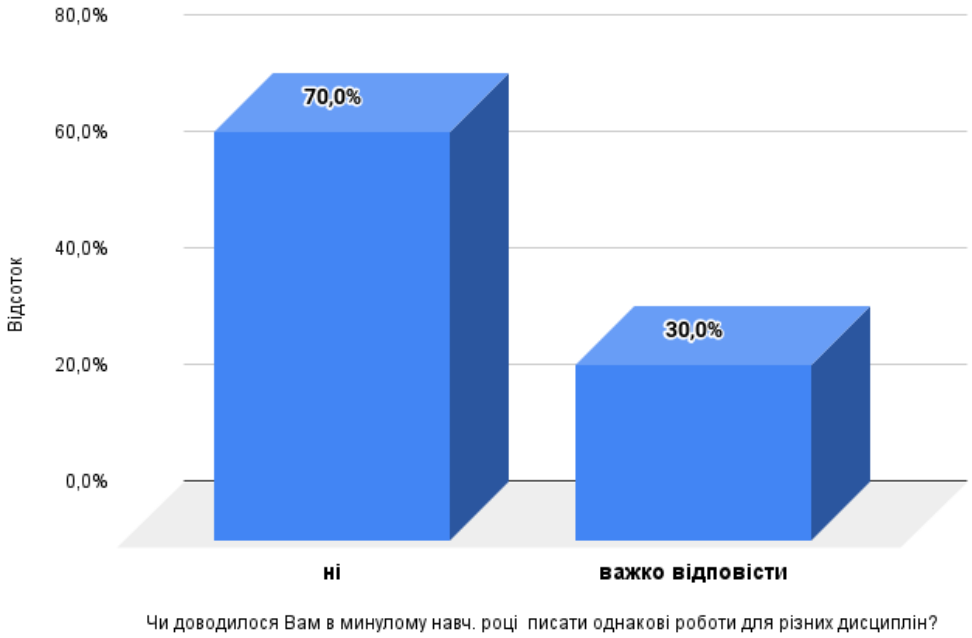

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

8. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?»* 45% респондентів відповіли, що не доводилось, та 55%, відповідно, «так» (рис. 8).

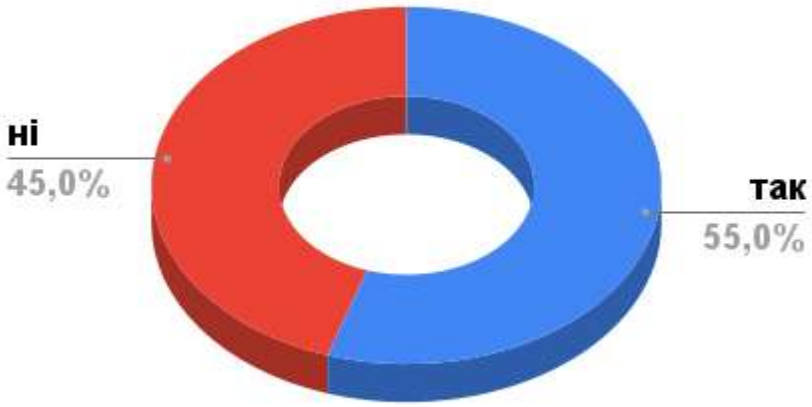

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності *(у відсотках)*

9. На питання *«Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?»* здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 75% як «помірне навантаження» та 15% «скоріш надмірне» (рис. 9).

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*.

Висновки

1. Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» здійснювався в 1 семестрі 2024-2025 н.р. з метою вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за ОПП. В опитуванні взяли участь 20 респондентів (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», крім 1 курсу).

2. Здобувачі в цілому високо оцінили якість освіти в університеті – 85 % вказали, що вона дуже висока або достатньо висока. 100 % опитаних зазначили, що проблеми корупції зовсім не стосуються ТДАТУ.

3. В середньому 95,6% респондентів не допускали порушення академічної доброчесності. Окремі респонденти вказали, що готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів; завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні.

4. За підсумками проведеного моніторингу пропонуємо рекомендації щодо покращення дотримання академічної доброчесності:

- регулярно проводити тематичні зустрічі та бесіди зі здобувачами для роз’яснення сутності та необхідності суворого дотримання академічної доброчесності відповідно до нормативних документів ТДАТУ;
- оновлювати та удосконалювати завдання поточного та підсумкового контролю, щоб зменшити можливості для списування та забезпечити об’єктивне оцінювання;
- продовжити та розширити практику використання програмного забезпечення, призначеного для виявлення текстових запозичень в письмових роботах здобувачів;

- для уникнення повторення тем продовжити проведення аналізу обов’язкових освітніх компонент та дисциплін за вибором здобувача відповідно до робочих програм діючого навчального року з залученням гаранта, завідувачів кафедри, ведучих викладачів.

Гарант ОПП «Фінанси, банківська справа
та страхування» за першим (бакалаврським)
рівнем освіти, к.е.н., доцент Сергій КОСТОРНОЙ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент Радміла СКЛЯР